"चरणपतनप्रत्याख्यानात् प्रसादपराङ्मुखे
निभृतकितवाचारेत्युक्त्वा रुषा परुषीकृते।
व्रजति रमणे निःश्वस्योच्चैः स्तनस्थितहस्तया
नयनसलिलच्छन्ना दृष्टिः सखीषु निवेशिता" ॥

अत्र विषादस्योदयः।

"नयनयुगासेचनकं मानसवृत्त्यापि दुष्प्रापं।
रूपमिदं मदिराक्ष्या मदयति हृदयं दुनोति च मे" ॥

अत्र हर्षविषादयोः सन्धिः।

"का कार्य्यं शशलक्ष्मणः क्व च कुलं भूयोऽपि दृश्येत सा
दोषाणां प्रशमाय मे श्रुतमहो कोपेऽपि कान्तं मुखं।
किं वक्ष्यन्त्यपकल्मषाः कृतधियः स्वप्नेऽपि सा दुर्लभा
चेतः स्वास्थ्यमुपैहि कः खलु युवा धन्योऽधरं धास्यति" ॥

अत्र वितर्कौत्सुक्यमतिस्मरणशङ्कादैन्यधृतिचिन्तानां शबलता ॥ * ॥

इति साहित्यदर्पणे रसभावादिनिरूपणो नाम तृतीयः परिच्छेदः ॥ * ॥

अथ काव्यभेदमाह।

(२५०) काव्यं ध्वनिर्गुणीभूतव्यङ्ग्यश्चेति द्विधा मतं।

तत्र।

(२५१) वाच्यातिशयिनि व्यङ्ग्ये ध्वनिस्तत्काव्यमुत्तमं ॥

वाच्यादधिकचमत्कारिणि व्यङ्ग्यार्थे ध्वन्यतेऽस्मिन्निति व्युत्पत्त्या ध्वनिर्नामोत्तमं काव्यं।